

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/350/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2512208686
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2512208686.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Dušana Čima a sudcov JUDr. Zlatice Javorovej a Mgr. Jozefa Mačeja v právnej veci žalobkyne: BL Telecom debt, s.r.o., Bratislava, Šoltésovej 14, zast. splnomocnenkyňou: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., Bratislava, Šoltésovej 14, proti žalovanému: M. D., nar. XX. N. XXXX, naposledy trvale bytom D., G. XXXX/X, t. č. na neznámom mieste, zast. opatrovníčkou: G. H., Okresný súd Piešťany, o 362,39 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Piešťany z 10. februára 2014 č. k. 4C/134/2012 - 16 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Súdu prvého stupňa nariaďuje vykonanie opravy zrejmych nesprávností, predstavovaných údajmi o ročníku narodenia žalovaného a jeho bydlisku v úvodnej časti napadnutého rozsudku.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa na žalovanom domáhala zaplata 362,39 eur s úrokom z omeškania 14,25% ročne zo sumy 13,24 eur od 19. júla 2008 do zaplata, zo sumy 17,28 eur od 19. augusta 2008 do zaplata a zo sumy 331,87 eur od 19. septembra 2008 do zaplata (okrem náhrady trov konania) ako nezaplatených úhrad, fakturovaných právnou predchodkyňou žalobkyne (spoločnosťou Slovak Telekom, a.s., Bratislava, Karadžičova 10) na základe zmluvy právnej predchodkyne žalobkyne a žalovaného o pripojení a žalobkyňou nadobudnutých na základe zmluvy s jej právnou predchodkyňou o postúpení pohľadávky. Žalovanému potom nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil právne ust. §§ 488 a 489 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a § 79 ods. 1 vety druhej a ods. 2, § 101 ods. 1 a § 120 ods. 1 vety prvej O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení); vecne potom prakticky neunesením dôkazného bremena na preukázanie tvrdenia žalobkyne o uzavretí jej predchodkyňou so žalovaným zmluvy o pripojení (v dôsledku nepredloženia žiadneho dôkazu na preukázanie takéhoto tvrdenia a teda aj existencie zmluvného záväzkového právneho vzťahu). Rozhodnutie o trovách konania potom bolo odôvodnené právne ust. § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 vety prvej O. s. p. a vecne nedostatkom požiadavky žalovaného na náhradu trov konania, pričom tomuto účastníkovi podľa obsahu spisu ani žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podala len žalobkyňa včas odvolanie, výslovne napádajúc len rozhodnutie vo veci samej a navrhujúc zmenu rozsudku vyhovením žalobe (s prisúdením jej i náhrady trov konania). Namietala existenciou ďalších skôr neuplatnených skutočností, resp. dôkazov, pre ktoré doteraz zistený skutkový stav neobstojí (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. e/ O. s. p.), vyvodzujúc pritom prípustnosť v prvostupňovom konaní nepredloženého dôkazu (zmluvy o pripojení z 3. marca 2008) z

nemožnosti jeho označenia, resp. predloženia do rozhodnutia súdu prvého stupňa bez jej viny (§ 205a ods. 1 písm. d/ O. s. p.). Žalobkyňa totiž o dôkaze, ktorého nepredloženie spôsobilo zamietnutie žaloby, nevedela (?) a ani inak nezavinila nesplnenie si svojej povinnosti, nakoľko jej právna predchodkyňa príslušnú zmluvu nepredložila.

Žalovaný odvolací návrh nepodal.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. b/ O. s. p. v medziach odvolania žalobkyne celú vec (pretože pominúc rozpor v odvolaní, zapríčinený nesúlalom vymedzenia rozsahu odvolania s odvolacím návrhom tu tzv. náhradový výrok rozsudku mal povahu rozhodnutia závislého na rozhodnutí vo veci samej) a to podľa § 214 ods. 1 a contrario a ods. 2 O. s. p. bez pojednávania (pretože tu so zreteľom k uvedenému ďalej nevznikla potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania a takto tu nemohlo zohrať žiadnu rolu ani to, že súd prvého stupňa rozhodol vo veci majúcej charakter drobného sporu bez pojednávania; nešlo tu o konanie o veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a pojednávanie odvolacieho súdu si nevyžadoval ani žiaden dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok treba považovať za vecne správne rozhodnutie, nakoľko súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu postačujúcom pre rozhodnutie vo veci a úmernom i procesnej aktivite účastníkov (tu presnejšie prvotnej pasivite iniciátorky konania, na ktorej nič nemenila ani jej snaha napraviť vytknuté opomenutie potom, čo naň bola upozornená) a vec predovšetkým správne posúdil po právnej stránke.

Pomerne málokedy totiž vznikne na jednej strane tak jasná potreba stotožnenia sa s podstatou argumentácie, použitej súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, ako v prejednávanej veci a na druhej strane rovnako pomerne zriedka sa tak stane za stavu vypravenia odvolaním spochybňovaného rozhodnutia tak úsporným odôvodnením, s akým bol odvolací súd konfrontovaný v tejto veci. Nevydanie sa (okresným súdom) cestou siahodlhého vysvetľovania dôvodov, pre ktoré tu bol úspech žaloby vylúčený, pritom na ujmu zrozumiteľnosti úvah vedúcich k zamietnutiu žaloby nebolo, ak nepreukázanie všetkých skutočností významných pre požadované rozhodnutie súdu (čiže neunesenie dôkazného bremena), pokiaľ nastane na strane toho, kto sa na súd s určitou požiadavkou obrátil, celkom logicky vedie k jedinému možnému výsledku konania (ktorým je to, že iniciátor konania v spore podľahne).

Je síce pravdou, že založenie rozhodnutia v prvom stupni na skutkovom základe vyplývajúcom z uplatnenia dnes v procesnom práve prevládajúcej zásady formálnej pravdy a teda i vzatie (v tzv. sporovom konaní, o aké šlo aj v tejto veci) za tzv. bernú mincu len skutkové zistenia podložené navrhnutými a vykonanými dôkazmi so sebou nesie riziko zvrátenia takéhoto skutkového základu uvedením skôr neuplatnených skutočností, resp. ponúknutím na ne obdobne skôr nenavrhnutých či neoznačených dôkazov až v odvolacom konaní. Práve pre povahu odvolacieho konania v podmienkach tuzemského civilného procesu ako systému len neúplnej apelácie (v rámci ktorého je pravidlom preskúmvanie /odvolacím súdom/ správnosti skutkových zistení a právnych záverov súdu prvého stupňa a prípustnou výnimkou z takéhoto pravidla len menej náročné dopĺňanie alebo opakovanie dokazovania, ktorým odvolací súd zásadne konanie v prvom stupni nenahrádza, hoci by o obsahu práve uvedeného mohli byť vedené odborné polemiky - tu por. i § 213 O. s. p.) však možnosť prinášania nových skutočností či dôkazov je pomerne obmedzená a platné procesné právo nástup tejto možnosti (ako nespornej výnimky zo zásady, podľa ktorej sa má dokazovanie sústrediť v konaní na súde prvého stupňa) podmieňuje výskytom niektorej (alebo aj viacerých) z podmienok, zadaných v zákone pomocou ich taxatívneho (úplného) výpočtu. Od toho, či tu o prípad takéhoto výskytu (na strane súdu alebo účastníka konania s povinnosťou tvrdenia a s ňou súvisiacim dôkazným bremenom) pôjde, závisí aj to, či vznikne povinnosť odvolacieho súdu na skôr neuplatnené skutočnosti, resp. dôkazy prihliadnuť, týmito sa zaoberať a prípadne i doplniť alebo zopakovať dokazovanie, alebo to bude naopak (teda, že odvolací súd v skôr neuplatnených skutočnostiach alebo dôkazoch spôsobilý odvolací dôvod nezahliadne a za skutkový stav rozhodný pre posúdenie opodstatnenosti odvolania i on vezme len podklady jestvujúce tu k času rozhodovania v prvom stupni).

Podľa § 205a ods. 1 O. s. p. skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu [písm. a/ ustanovenia]; má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej [písm. b/]; odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4

[písm. c/] a/alebo ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa [písm. d/].

Podľa § 115a ods. 1 O. s. p. na prejednanie veci samej nie je potrebné nariadovať pojednávanie, ak to nie je v rozpore s požiadavkou verejného záujmu a ak možno vo veci rozhodnúť len na základe listinných dôkazov predložených účastníkmi a účastníci s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia alebo sa výslovne práva na verejné prejednanie veci vzdali; podľa odseku 2 tu citovaného paragrafu potom pojednávanie nie je potrebné nariadovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 O. s. p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1.000 eur, od toho okamihu ide o drobný spor.

Podľa § 120 ods. 1 O. s. p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení; súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná a súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci; podľa odseku 4 rovnakého paragrafu potom súd je povinný okrem vecí podľa odseku 2 (teda okrem niektorých tzv. nesporových konaní, o aké však v tejto veci nejde - pozn. odvolacieho súdu) poučiť účastníkov, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaduje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada; skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a.

Napokon podľa § 5 O. s. p. súdy poskytujú pri plnení svojich úloh účastníkom v občianskom súdnom konaní poučenia o ich procesných právach a povinnostiach [odsek 1 ustanovenia]; túto povinnosť však nemajú, ak je účastník v občianskom súdnom konaní zastúpený advokátom [odsek 2].

Korektným výkladom práve odcitovaných ustanovení treba dospieť k záveru, že tu o prípad ospravedliteľného nepredloženia žalobkyňou jedného z kľúčových dôkazov už v konaní na súde prvého stupňa a možnosti takéto opomenutie napraviť v odvolacom konaní nešlo. Napriek nie príliš podarenej formulácii ustanovenia zákona o drobných sporoch tunajší súd už v minulosti uzavrel a platí to aj v tejto konkrétnej veci (tu por. napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave z 27. marca 2013 č. k. 10Co/212/2013-32, vydané vo veci Okresného súdu Galanta sp. zn. 10C/163/2013), že drobným sporom nie je len spor, v ktorom výška požadovanej peňažnej sumy dosiahne zákonom určenú výšku až v priebehu konania (teda spor, v ktorom pôvodný predmet konania vyjadrený vyššou sumou poklesne na 1.000 eur alebo sumu ešte nižšiu), ale i spor, v ktorom peňažné vyjadrenie požiadavky iniciátora konania bolo nižšie než 1.000 eur či nanajvýš rovnajúce sa takejto sume už od začatia konania. To súd prvého stupňa zbavilo povinnosti nariadiť na prejednanie veci pojednávanie a aj keď to isté bez ďalšieho neplatilo o jeho povinnosti poučiť účastníkov o povinnosti predložiť alebo označiť dôkazy najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej (ktoré je alternatívou k uzneseniu o skončení dokazovania, bezprostredne predchádzajúcemu vyhláseniu rozhodnutia vo veci tam, kde naopak súd vec pojednáva na pojednávaní), v tejto konkrétnej veci na splnení poučovacej povinnosti vo vzťahu k žalobkyňi nebolo potrebné trvať v dôsledku zastúpenia účastníčky tzv. advokátskou obchodnou spoločnosťou (považovanou pre účely O. s. p. taktiež za advokáta, v tejto súv. por. i § 26 ods. 4 O. s. p. a čl. I § 12 ods. 1 písm. a/ a e/ a § 15 ods. 6 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších zmien a doplnení). Z podmienok prípustnosti uplatnenia až v odvolacom konaní skutočností či dôkazov neuplatnených už v konaní na súde prvého stupňa tu totiž nemohlo ísť o podmienky podľa § 205a ods. 1 písm. a/ ani b/ O. s. p. (skôr neuplatnený dôkaz nemal preukazovať žiaden z dôvodov tzv. zmätočnosti konania ani jeho vadu majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci) a do úvahy by prichádzali len podmienky podľa písmena c/ alebo d/. Z tých o prípad absencie poučenia účastníka súdom prvého stupňa podľa § 120 ods. 4 O. s. p. ísť nemohlo preto, že je tu tiež ustanovenie § 5 ods. 2 O. s. p., ktoré zakotvilo generálne zbavenie súdov povinnosti poučovať účastníkov občianskych súdnych konaní o ich procesných právach a povinnostiach tam, kde je účastník zastupovaný advokátom. Takéto ustanovenie treba chápať ako osobitnú právnu úpravu poučovania a to konkrétne jeho nepotrebnosti i v tých prípadoch, v ktorých inak zákon povinnosť poučovania účastníka výslovne ustanovuje (takže ide o lex specialis aj vo vzťahu k úprave urobenej dnes súčasťou ust. § 120 ods. 4 O. s. p.) a ide tu nielen o istý prielom či presnejšie o rozšírenie zásady tradične vyjadrovanej tak, že je to „súd“, ktorý „pozná právo“ (iura novit curia), ale evidentne tiež o záujem zákonodarcu na „pretavení“ do textu zákona i tej myšlienky, podľa ktorej

by poučovanie osôb práva znalých a poskytovaním právnych služieb za odplatu sa dokonca živiacich na tieto mohlo pôsobiť i znevažujúco (keďže u takýchto osôb treba taktiež vychádzať z predpokladu potrebnej miery znalosti práva a poučovanie by bolo faktickým popretím takéhoto predpokladu).

O odvolaními namietaný prípad nemožnosti označenia či predloženia zmluvy o pripojení už pred vyhlásením napadnutého rozsudku bez viny žalobkyne tu potom taktiež nešlo, keď sama odvolateľka si jednak protirečila uplatnením tvrdenia o nedostatku vedomosti o existencii zmluvy (to predpokladala, že pohľadávka jej predchodkyne voči žalovanému vznikla a mala by byť platne nadobudnutá postúpením i bez zmluvy ?), najmä ale tvrdený dôvod nemožnosti predloženia dôkazu, spočívajúci v neposkytnutí zmluvy žalobkyni zo strany jej právnej predchodkyne nebol svedectvom náležitej prípravy žalobkyne na vedenie sporu, ale presného opaku. Odvolací súd tu pritom nepopiera, že žalobkyňa v čase rozhodnutia sa pre vedenie sporu a ani v čase pristúpenia súdu prvého stupňa k rozhodovaniu nemusela zmluvou disponovať (schopnosťou ju fyzicky predložiť súdu), na takýto prípad nemožnosti však pamätá zákonná alternatíva označenia dôkazu, ktorým disponuje niekto iný a ani tu nešlo usúdiť na riadne splnenie si povinnosti žalobkyňou v čase na to určenom bez toho, aby na tom vinu šlo pričítať komukoľvek inému než jej. Označením dôkazu totiž treba rozumieť takú jeho konkretizáciu, ktorá okrem dostatočnej identifikácie dôkazu samotného umožní súdu identifikovať i subjekt dôkazom disponujúci; o prípad takéhoto označenia ale nepôjde, ak subjekt s povinnosťou označenia či predloženia dôkazu reprezentovaného listinou (tu žalobkyňa) neuvedie žiaden konkrétny údaj, na základe ktorého by šlo označovaný dôkaz hľadať medzi inými (to v situácii, keď odvolací súd má z rozhodovania vo veciach pohľadávok telefónnych operátorov - postupované pohľadávky z toho nevynímajúc - poznatky o uzavieraní tými istými fyzickými osobami hneď viacerých zmlúv o pripojení, medzi ktorými najsť tú správnu nemusí byť vždy tak jednoduché) a neuvedie (prinajmenšom v rovine tvrdenia) prekážku brániacu mu v predložení dôkazu (v tomto prípade spravidla tým, že poukáže na to, že listinu tu drží niekto iný, než on sám, on sám možnosť jej získania nemá a práve preto o potrebnú pomoc žiada súd - keď inak úspech tu uvádzaného tvrdenia bol v prejednávanej veci vylúčený už len pre existenciu zákonnej povinnosti postupcu podľa § 528 ods. 2 O. z., teda povinnosti odovzdať postupníkovi všetky doklady a poskytnúť mu všetky potrebné informácie, týkajúce sa postúpenej pohľadávky).

Odvolací súd preto argumentáciu z odvolania akceptovať nemohol, to malo za následok tiež nepoužiteľnosť dôkazu predloženého až v odvolacom konaní a nespôsobilosť zvrátenia ním výsledkov konania na prvom stupni a na napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým došlo k zamietnutiu žaloby, bolo preto treba nazerať ako na vecne správne rozhodnutie.

Pretože to isté sa týkalo aj nepriznania žalovanému náhrady trov konania (kde stav vzdania sa procesného práva na náhradu žalovaný spečatil nepodaním vlastného odvolania v časti trov konania), odvolací súd napadnutý rozsudok ako celok podľa § 219 ods. 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 222 ods. 3 a § 164 O. s. p. ale súdu prvého stupňa nariadil opravu zrejmych nesprávností, urobených súčasťou úvodnej časti (záhlavia) napadnutého rozsudku, kde sa ocitol nezmyselný ročník narodenia žalovaného, predstavovaný päťciferným číslom (19973) aj nesprávna adresa bydliska účastníka (u ktorého už po vrátení zásielky zasielanej na adresu uvedenú v žalobe ako nedoručiteľnej pre neznámosť adresáta musel súd nadobudnúť pochybnosti, či adresa uvedená v žalobe je aj skutočnou adresou bydliska účastníka, u ktorého sa neskorším šetrením zistilo, že i jeho tzv. evidenčná adresa trvalého pobytu bola už v čase začatia konania iná a ani na tej sa žalovaný nezdržiava, keď t. č. ide o osobu neznámeho pobytu).

Pri takom to výsledku odvolacieho konania bol i v ňom úspešný žalovaný a bol to tak on, komu podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo tiež právo na náhradu jeho trov. Žalovaný však ani tu nepodal návrh na priznanie mu náhrady trov a ak sa ani zo spisu vznik žiadnych trov konania tohto účastníka v odvolacom konaní nepodával, rozhodnúť šlo aj tu iba nepriznaním náhrady.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, teda jednomyselne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.